Επιμέλεια: **Χαρούλα Απαλαγάκη**, *Καθηγήτρια ΑΠΘ, Δικηγόρος*

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Ο νέος ΚΠολΔ σε πίνακες

Ευαγγελία Μπαλογιάννη, *Δικηγόρος, ΜΔΕ*

3η έκδοση

ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Ο νέος ΚΠολΔ σε πίνακες

Διαγράμματα Πολιτικής Δικονομίας - 3η έκδοση
Χαρούλα Απαλαγάκη

ISBN 978-960-562-587-0

Σύμφωνα με το Ν. 2121/93 για την Πνευματική Ιδιοκτησία απαγορεύεται η αναδημοσίευση και γενικά η αναπαραγωγή του παρόντος έργου, η αποθήκευσή του σε βάση δεδομένων, η αναμετάδοσή του σε ηλεκτρονική ή οποιαδήποτε άλλη μορφή και η φωτοανατύπωσή του με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς γραπτή άδεια του εκδότη.

ΔΗΛΩΣΗ ΕΚΔΟΤΙΚΟΥ ΟΙΚΟΥ
Το περιεχόμενο του παρόντος έργου έχει τύχει επιμελούς και αναλυτικής επιστημονικής επεξεργασίας. Ο εκδοτικός οίκος και οι συντάκτες δεν παρέχουν διά του παρόντος νομικές συμβουλές ή παρεμφερείς συμβουλευτικές υπηρεσίες, ουδεμία δε ευθύνη φέρουν για τυχόν ζημία τρίτου λόγω ενέργειας ή παράλειψης που βασίστηκε εν όλω ή εν μέρει στο περιεχόμενο του παρόντος έργου.

Art Director: Μιχαήλα Καπασκέλη
Υπεύθυνος Παραγωγής: Ανδρέας Μενούνος
Φωτοστοιχειοθεσία: Χρυσούλα Ζια
Παραγωγή: NB Production AM220716M23

ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Μαυρομιχάλη 23, 106 80 Αθήνα
Τηλ.: 210 3678 800 • Fax: 210 3678 819
http://www.nb.org • e-mail: info@nb.org
Αθήνα: Μαυρομιχάλη 2, 106 79 • Τηλ.: 210 3607 521
Πειραιάς: Φίλωνος 107-109, 185 36 • Τηλ: 210 4184 212
Πάτρα: Κανάρη 15, 262 22 • Τηλ.: 2610 361 600
Θεσ/νίκη: Φράγκων 1, 546 26 • Τηλ.: 2310 532 134

© 2016, ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΕΒΕ

Επιμέλεια:
Χαρούλα Απαλαγάκη, *Καθηγήτρια ΑΠΘ, Δικηγόρος*

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Ο νέος ΚΠολΔ σε πίνακες

Ευαγγελία Μπαλογιάννη, *Δικηγόρος, ΜΔΕ*

3η έκδοση

ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Diagrams of Civil Procedure, 3rd ed.

Ch. Apalagaki (ed.)

Abstract: A handy edition on Greek Civil Procedure presented in the form of diagrams, fully updated to include the recent amendments introduced by Law 4335/2015. These amendments, in force since 1.1.2016, are highlighted within each diagram, in order to be made easily visible for users. The diagrams range across various topics of Civil Procedure, which are presented in sections, in accordance with the classification of the Greek Code of Civil Procedure.

ISBN 978-960-562-587-0

COPYRIGHT
All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, without the prior permission of NOMIKI BIBLIOTHIKI S.A., or as expressly permitted by law or under the terms agreed with the appropriate reprographic rights organisation. Enquiries concerning reproduction which may not be covered by the above should be addressed to NOMIKI BIBLIOTHIKI S.A. at the address below.

DISCLAIMER
The content of this work is intended for information purposes only and should not be treated as legal advice. The publication is necessarily of a general nature; NOMIKI BIBLIOTHIKI S.A. makes no claim as to the comprehensiveness or accuracy of the information provided; Information is not offered for the purpose of providing individualized legal advice. Professional advice should therefore be sought before any action is undertaken based on this publication. Use of this work does not create an attorney-client or any other relationship between the user and NOMIKI BIBLIOTHIKI S.A. or the legal professionals contributing to this publication.

NOMIKI BIBLIOTHIKI

23, Mavromichali Str., 106 80 Athens Greece
Tel.: +30 210 3678 800 • Fax: +30 210 3678 819
http://www.nb.org • e-mail: info@nb.org

member of Europe's 500 dynamic entrepreneurs

EFQM
Committed to excellence

© 2016, NOMIKI BIBLIOTHIKI S.A.

Πρόλογος

Η κα Ευαγγελία Μπαλογιάννη, γνωστή από το μέχρι σήμερα επιστημονικό και συγγραφικό της έργο, αλλά και η ίδια γνώστης του Αστικού Δικονομικού Δικαίου, είχε την πρωτοβουλία να αποδώσει σε διαγράμματα την πλούσια ύλη του ΚΠολΔ σε πρώτη έκδοση, μετά τις τροποποιήσεις του Ν 3994/2011 και σε δεύτερη έκδοση μετά τις τροποποιήσεις του Ν 4055/2012. Το έργο στην παρούσα έκδοσή του διατηρεί τη μορφή των προηγούμενων εκδόσεων με ενσωματωμένες πλέον και τις τροποποιήσεις του Ν 4335/2015.

Η με αφαιρετικό, αλλά συγχρόνως πλήρη τρόπο παρουσίαση του σύγχρονου νομοθετικού και ερμηνευτικού πλαισίου του ΚΠολΔ, δεν απευθύνεται μόνο σε νεότερους νομικούς, διευκολύνοντας την κατανόηση της δομής του ΚΠολΔ, αλλά θα αποτελέσει και ένα χρήσιμο εργαλείο για τον εφαρμοστή. Για το λόγο αυτό η υπογράφουσα επεκρότησε την ιδέα της και έδωσε, στην έκταση που ήταν εφικτό, κάποιες κατευθύνσεις. Η αποδοχή των δύο προηγούμενων εκδόσεων επαλήθευσε την πρακτική αξία του εγχειρήματος.

Αθήνα, Ιούλιος 2016

Χαρούλα Απαλαγάκη,
Καθηγήτρια ΑΠΘ, Δικηγόρος

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος VII

Εισαγωγικό σημείωμα 1

Δικαιοδοσία πολιτικών δικαστηρίων

[1] Δικαιοδοσία πολιτικών δικαστηρίων [άρθρα 1 - 4 ΚΠολΔ] 3

[2] Διεθνής δικαιοδοσία ημεδαπών πολιτικών δικαστηρίων [άρθρα 3, 4 ΚΠολΔ] 5

Προσδιορισμός της αξίας του αντικειμένου της δίκης

[3] Προσδιορισμός της αξίας του αντικειμένου της δίκης [άρθρα 7-11 ΚΠολΔ] 9

Καθ' ύλην αρμοδιότητα

[4] Καθ' ύλην αρμοδιότητα Ειρηνοδικείου [άρθρα 14 παρ. 1, 15 ΚΠολΔ] 11

[5] Καθ' ύλην αρμοδιότητα Μονομελούς Πρωτοδικείου [άρθρα 14 παρ. 2, 16, 17, 17Α ΚΠολΔ] 13

[6] Καθ' ύλην αρμοδιότητα Πολυμελούς Πρωτοδικείου [άρθρο 18 ΚΠολΔ] 15

[7] Καθ' ύλην αρμοδιότητα Εφετείου [άρθρο 19 ΚΠολΔ] 17

[8] Καθ' ύλην αρμοδιότητα Αρείου Πάγου [άρθρο 20 ΚΠολΔ] 19

Κατά τόπον αρμοδιότητα

[9] Κατά τόπον αρμοδιότητα [άρθρα 22 - 46 ΚΠολΔ] 21

[10] Δωσιδικίες [άρθρα 22 - 40 ΚΠολΔ] 23

Παραπομπή από δικαστήριο σε δικαστήριο

[11] Παραπομπή από δικαστήριο σε δικαστήριο [άρθρα 48-51 ΚΠολΔ] 29

Εξαίρεση δικαστών και υπαλλήλων της γραμματείας

[12] Εξαίρεση δικαστών και υπαλλήλων της γραμματείας [άρθρα 52 - 61 ΚΠολΔ] 31

Διάδικοι

[13] Ικανότητα διαδίκου [άρθρο 62 ΚΠολΔ] 33

[14] Ικανότητα δικαστικής παράστασης [άρθρα 63-67 ΚΠολΔ] 37

[15] Νομιμοποίηση [άρθρο 68 ΚΠολΔ] 41

[16] Έννομο συμφέρον [άρθρα 68, 69 ΚΠολΔ] 43

[17] Οι διαδικαστικές προϋποθέσεις της δίκης [άρθρα 1-4, 12, 14-44, 46, 62-64, 215, 216, 222, 321-334, 612, 622 ΚΠολΔ] 45

[18] Καταψηφιστική αγωγή 47
[19] Αναγνωριστική αγωγή [άρθρο 70 ΚΠολΔ] 49
[20] Διαπλαστική αγωγή [άρθρο 71 ΚΠολΔ] 51
[21] Πλαγιαστική αγωγή [άρθρο 72 ΚΠολΔ] 53

Ομοδικία

[22] Ομοδικία [άρθρα 74-78 ΚΠολΔ] 55

Συμμετοχή τρίτων στη δίκη

[23] Κύρια παρέμβαση [άρθρα 79, 81 ΚΠολΔ] 57
[24] Πρόσθετη παρέμβαση [άρθρα 80-85 ΚΠολΔ] 59
[25] Προσεπίκληση [άρθρα 86-90 ΚΠολΔ] 61
[26] Ανακοίνωση δίκης [άρθρα 91, 92 ΚΠολΔ] 63

Πληρεξουσιότητα

[27] Δικαστική πληρεξουσιότητα [άρθρα 94-105 ΚΠολΔ] 65

Θεμελιώδεις δικονομικές αρχές

[28] Αρχή της διάθεσης [άρθρο 106 ΚΠολΔ] 69
[29] Αρχή της συζήτησης [άρθρο 106 ΚΠολΔ] 71
[30] Αρχή της ανάκρισης 73
[31] Αρχή της πρωτοβουλίας των διαδίκων για την άσκηση διαδικαστικών πράξεων [άρθρο 108 ΚΠολΔ] 75
[32] Αρχή της συγκέντρωσης 77
[33] Αρχή του νόμιμου δικαστή [άρθρο 109 ΚΠολΔ] 79
[34] Αρχή της ισότητας των διαδίκων [άρθρο 110 παρ. 1 ΚΠολΔ] 81
[35] Αρχή της εκατέρωθεν ακρόασης [άρθρο 110 παρ. 2 ΚΠολΔ] 83
[36] Αρχή της τήρησης προδικασίας [άρθρο 111 ΚΠολΔ] 85
[37] Αρχή της δημοσιότητας [άρθρα 110 παρ. 2, 112, 113, 114 ΚΠολΔ] 87
[38] Αρχή της προφορικής και έγγραφης διεξαγωγής της δίκης [άρθρο 115 ΚΠολΔ] 89
[39] Αρχή της καλόπιστης διεξαγωγής της δίκης [άρθρο 116 ΚΠολΔ] 91
[40] Υποχρέωση του δικαστηρίου να ενθαρρύνει την προσφυγή σε εναλλακτικούς τρόπους επίλυσης διαφορών [άρθρο 116Α ΚΠολΔ] 95

Εκθέσεις

[41] Ουσιώδη στοιχεία εκθέσεων [άρθρο 117 ΚΠολΔ] 97

Δικόγραφα

[42] Στοιχεία δικογράφων [άρθρα 118 - 121 ΚΠολΔ] 99

Επιδόσεις

[43] Επιδόσεις [άρθρα 122-140 ΚΠολΔ] 103
[44] Αντίκλητος [άρθρα 142-143 ΚΠολΔ] 111

Προθεσμίες

[45] Δικονομικές προθεσμίες [άρθρα 144-151 ΚΠολΔ] 113

Επαναφορά των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση

[46] Επαναφορά των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση [άρθρα 152-158 ΚΠολΔ] 117

Ακυρότητες

[47] Ανίσχυρες διαδικαστικές πράξεις [άρθρα 159-161 ΚΠολΔ] 121
[48] Δικονομική ακυρότητα [άρθρα 159-161 ΚΠολΔ] 125

Εγγυοδοσία

[49] Εγγυοδοσία [άρθρα 162-172 ΚΠολΔ] 127

Δικαστικά έξοδα

[50] Δικαστικά έξοδα [άρθρα 173-193 ΚΠολΔ] 131

Ευεργέτημα της πενίας

[51] Ευεργέτημα της πενίας και παροχή νομικής βοήθειας σε πολίτες χαμηλού εισοδήματος [άρθρα 194-204 ΚΠολΔ, Ν 3226/2004] 137

Ποινές

[52] Ποινές τάξης [άρθρα 205-207 ΚΠολΔ] 141

Απόπειρα συμβιβασμού

[53] Συμβιβαστική επέμβαση του ειρηνοδίκη [άρθρα 209 - 214 ΚΠολΔ] 143
[54] Δυνατότητα συμβιβασμού [άρθρο 214Α ΚΠολΔ] 145
[55] Δικαστική μεσολάβηση [άρθρο 214Β ΚΠολΔ] 147
[56] Διαμεσολάβηση [άρθρα 116Α, 214Γ ΚΠολΔ, Ν 3898/2010] 149

Άσκηση της αγωγής

[57] Αγωγή [άρθρα 215-217, 226-230 ΚΠολΔ] 151
[58] Αντικειμενική σώρευση αγωγών [άρθρο 218 ΚΠολΔ] 155
[59] Επικουρική σώρευση αγωγών [άρθρο 219 ΚΠολΔ] 157
[60] Βιβλία διεκδικήσεων [άρθρο 220 ΚΠολΔ] 159

Συνέπειες από την άσκηση της αγωγής

[61] Συνέπειες από την άσκηση της αγωγής [άρθρο 221 ΚΠολΔ] 161
[62] Ειδικά η εκκρεμοδικία [άρθρα 222-225 ΚΠολΔ] 165

Εισαγωγή της αγωγής για συζήτηση σε όλες τις διαδικασίες

[63] Πινάκιο [άρθρο 226, 237 παρ. 4 ΚΠολΔ] 169
[64] Ενέργειες γραμματέα, δικαστή και διαδίκων σε όλες τις διαδικασίες [άρθρα 226-232 ΚΠολΔ] 171

Συζήτηση στο ακροατήριο

[65] Ενέργειες του δικαστηρίου σε όλες τις διαδικασίες [άρθρα 233 επ. ΚΠολΔ, βλ. και Διάγραμμα [66]] 173
[66] Τακτική διαδικασία ενώπιον όλων των πρωτοβάθμιων δικαστηρίων [άρθρα 237, 238 ΚΠολΔ] 177
[67] Ενέργειες των διαδίκων [άρθρα 234 επ. ΚΠολΔ] 181
[68] Ενστάσεις [άρθρα 262, 263, 267 ΚΠολΔ] 185
[69] Ανταγωγή [άρθρο 268 ΚΠολΔ] 191
[70] Ερημοδικία [άρθρα 271-280 ΚΠολΔ] 193

Παρεμπίπτοντα

[71] Παρεμπίπτοντα ζητήματα και παρεμπίπτουσες αγωγές [άρθρα 282-285 ΚΠολΔ] 197

Διακοπή κι επανάληψη της δίκης

[72] Διακοπή της δίκης [άρθρα 286-289 ΚΠολΔ] 199
[73] Επανάληψη της δίκης [άρθρα 290-292 ΚΠολΔ] 203

Κατάργηση και περάτωση της δίκης

[74] Δικαστικός κι εξώδικος συμβιβασμός [άρθρο 293 ΚΠολΔ] 205
[75] Παραίτηση από το δικόγραφο και από το δικαίωμα της αγωγής [άρθρα 294-299 ΚΠολΔ] 209
[76] Αποδοχή της αγωγής [άρθρα 298, 299 ΚΠολΔ] 213

Απόφαση

[77] Δικαστική απόφαση [άρθρα 300-314 ΚΠολΔ] 215

Διαδικασία διόρθωσης και ερμηνείας αποφάσεων

[78] Διόρθωση και ερμηνεία δικαστικής απόφασης [άρθρα 315-320 ΚΠολΔ] 219

Δεδικασμένο

[79] Δεδικασμένο [άρθρα 321-334 ΚΠολΔ] 223

Απόδειξη

[80] Απόδειξη - γενικό μέρος [άρθρα 335 - 347 ΚΠολΔ] 229
[81] Συντηρητική απόδειξη [άρθρα 348-351 ΚΠολΔ] 233
[82] Ομολογία [άρθρα 352-354 ΚΠολΔ] 235
[83] Αυτοψία [άρθρα 355-367 ΚΠολΔ] 239
[84] Πραγματογνωμοσύνη [άρθρα 368-392 ΚΠολΔ] 241
[85] Μάρτυρες [άρθρα 393-414 ΚΠολΔ] 247
[86] Εξέταση των διαδίκων [άρθρα 415-420 ΚΠολΔ] 251
[87] Ένορκες βεβαιώσεις [άρθρα 421-424 ΚΠολΔ] 253
[88] Έγγραφα [άρθρα 432-465 ΚΠολΔ] 255
[89] Δικαστικά τεκμήρια [άρθρο 395 ΚΠολΔ] 263

Ειδικές διατάξεις για τις μικροδιαφορές

[90] Μικροδιαφορές [άρθρα 466-472 ΚΠολΔ] 265

Ειδικές διατάξεις για τη λογοδοσία

[91] Λογοδοσία [άρθρα 473-477 ΚΠολΔ] 267

Ειδικές διατάξεις για τη διανομή

[92] Διανομή [άρθρα 478-494 ΚΠολΔ] 271

Ένδικα μέσα και ανακοπές

[93] Ένδικα μέσα - γενικές διατάξεις [άρθρα 495-500 ΚΠολΔ] 275
[94] Ανακοπή ερημοδικίας [άρθρα 501-510 ΚΠολΔ] 279
[95] Έφεση [άρθρα 511-537 ΚΠολΔ] 283
[96] Αντέφεση [άρθρο 523 ΚΠολΔ] 291
[97] Αναψηλάφηση [άρθρα 538-551 ΚΠολΔ] 293
[98] Αναίρεση [άρθρα 552-582 ΚΠολΔ] 299

Ανακοπή και Τριτανακοπή

[99] Ανακοπή [άρθρα 583-585 ΚΠολΔ] 309
[100] Τριτανακοπή [άρθρα 586-590 ΚΠολΔ] 311

Ειδικές διαδικασίες

[101] Ειδικές διαδικασίες - Γενικές διατάξεις [άρθρο 591 ΚΠολΔ] 313
[102] Διαφορές από την οικογένεια, το γάμο και την ελεύθερη συμβίωση [άρθρα 592-613 ΚΠολΔ] 315
[103] Γαμικές διαφορές [άρθρα 592-605 ΚΠολΔ] 317
[104] Διαφορές από τις σχέσεις γονέων και τέκνων [άρθρα 592-602, 606-609 ΚΠολΔ] 321

[105] Λοιπές οικογενειακές διαφορές [άρθρα 592 παρ. 3, 593-602, 610-613 ΚΠολΔ] 325
[106] Περιουσιακές διαφορές [άρθρα 614 - 622 ΚΠολΔ] 329
[107] Μισθωτικές διαφορές [άρθρα 614, 615-620 ΚΠολΔ] 333
[108] Εργατικές διαφορές [άρθρα 591, 614, 621, 622 ΚΠολΔ] 335
[109] Διατάξεις για τις διαφορές από αμοιβές [άρθρα 591, 614 παρ. 5, 622Α ΚΠολΔ] 339
[110] Έκδοση διαταγής πληρωμής [άρθρα 591, 623-636 ΚΠολΔ] 341
[111] Διαφορές από πιστωτικούς τίτλους [άρθρα 591, 614 παρ. 8, 622Β ΚΠολΔ] 349
[112] Διαταγή απόδοσης της χρήσης μισθίου ακινήτου [άρθρα 591, 637-645 ΚΠολΔ] 351

Ασφαλιστικά μέτρα

[113] Ασφαλιστικά μέτρα - γενικές διατάξεις [άρθρα 682-703 ΚΠολΔ] 355
[114] Εγγυοδοσία (ασφαλιστικό μέτρο) [άρθρα 704, 705 ΚΠολΔ] 361
[115] Εγγραφή προσημείωσης υποθήκης [άρθρο 706 ΚΠολΔ] 365
[116] Συντηρητική κατάσχεση [άρθρα 707-724 ΚΠολΔ] 369
[117] Δικαστική μεσεγγύηση [άρθρα 725-727 ΚΠολΔ] 377
[118] Προσωρινή επιδίκαση απαιτήσεων [άρθρα 728-730 ΚΠολΔ] 381
[119] Προσωρινή ρύθμιση κατάστασης [άρθρα 731-736 ΚΠολΔ] 385
[120] Σφράγιση, αποσφράγιση, απογραφή και δημόσια κατάθεση [άρθρα 737-738 ΚΠολΔ] 389

Διαδικασία εκούσιας δικαιοδοσίας

[121] Εκούσια δικαιοδοσία - γενικές διατάξεις [άρθρα 739-781 ΚΠολΔ] 393
[122] Ίδρυση, λειτουργία και διάλυση σωματείων [άρθρο 787 ΚΠολΔ] 403
[123] Διαταγή προς πρόσωπα που τηρούν βιβλία δημοσιότητας ιδιωτικών δικαιωμάτων [άρθρο 791 ΚΠολΔ] 407
[124] Αίτηση για παροχή δικαστικής άδειας για άλλες πράξεις [άρθρο 798 ΚΠολΔ] 409
[125] Δικαστική άδεια για παρένθετη μητρότητα [άρθρο 799 ΚΠολΔ] 411
[126] Δικαστική άδεια για μεταθανάτια τεχνητή γονιμοποίηση [άρθρο 799 ΚΠολΔ] 413
[127] Τέλεση υιοθεσίας [άρθρο 800 ΚΠολΔ] 415
[128] Δημοσίευση διαθήκης [άρθρα 807-809 ΚΠολΔ] 417
[129] Κήρυξη ιδιόγραφης διαθήκης ως κυρίας [άρθρα 807-808 ΚΠολΔ] 421
[130] Κληρονομητήριο [άρθρα 819-824 ΚΠολΔ] 423
[131] Σφράγιση [άρθρα 826-830, 841, 842 ΚΠολΔ] 427
[132] Αποσφράγιση [άρθρα 831-837, 841, 842 ΚΠολΔ] 431
[133] Απογραφή [άρθρα 838-842 ΚΠολΔ] 435

Διαιτησία

[134] Διαιτησία [άρθρα 867-903 ΚΠολΔ] 439

Αναγκαστική εκτέλεση

[135] Εκτελεστοί τίτλοι [άρθρα 904-906 ΚΠολΔ] 447
[136] Κήρυξη προσωρινής εκτελεστότητας [άρθρα 907-914 ΚΠολΔ] 451
[137] Απαίτηση βέβαιη κι εκκαθαρισμένη - Προσδιορισμός της αξίας του αντικειμένου της παροχής [άρθρα 915 - 917 ΚΠολΔ] 457
[138] Απόγραφο [άρθρο 918 ΚΠολΔ] 461
[139] Υποκειμενικά όρια της εκτελεστότητας [άρθρα 919 - 923 ΚΠολΔ] 465
[140] Αναγκαστική εκτέλεση κατά του Δημοσίου [άρθρα 94 παρ. 4 Συντ., 4 Ν 3068/2002, 923 ΚΠολΔ] 469
[141] Επιταγή για εκούσια συμμόρφωση [άρθρα 924-926 ΚΠολΔ] 471
[142] Εντολή προς εκτέλεση [άρθρο 927 ΚΠολΔ] 475
[143] Δικαστικός επιμελητής [άρθρα 928-931 ΚΠολΔ] 477
[144] Έξοδα της αναγκαστικής εκτέλεσης [άρθρο 932 ΚΠολΔ] 481
[145] Ανακοπή για την ακύρωση της αναγκαστικής εκτέλεσης [άρθρα 933-935, 937, 940 ΚΠολΔ] 483
[146] Ανακοπή τρίτου [άρθρο 936 ΚΠολΔ] 491
[147] Απόφαση για την αναστολή της αναγκαστικής εκτέλεσης [άρθρο 939 ΚΠολΔ] 495
[148] Μέσα της αναγκαστικής εκτέλεσης [άρθρα 941-952 ΚΠολΔ] 497
[149] Κατάσχεση κινητών στα χέρια του οφειλέτη [άρθρα 953-958 ΚΠολΔ] 507
[150] Κατάσχεση στα χέρια τρίτου [άρθρα 982-991Β ΚΠολΔ] 515
[151] Κατάσχεση ακινήτων, πλοίων ή αεροσκαφών του οφειλέτη [άρθρα 992, 993, 995-997, 1011, 1013, 1014, 1016 ΚΠολΔ] 525
[152] Κατάσχεση ειδικών περιουσιακών στοιχείων [άρθρα 1022-1025, 1027-1030, 1032, 1033 ΚΠολΔ] 535
[153] Πλειστηριασμός - Προδικασία και διεξαγωγή [άρθρα 959-970, 973, 998-1005, 1007, 1008, 1010, 1017 επ. ΚΠολΔ] 541
[154] Πλειστηριασμός - Αναγγελία δανειστών - Πίνακας κατάταξης - Διανομή πλειστηριάσματος [άρθρα 971-981, 1006, 1007, 1018 ΚΠολΔ] 555
[155] Πλειστηριασμός πλοίου [άρθρα 1011Α, 1012, 1013 ΚΠολΔ] 567
[156] Πλειστηριασμός αεροσκάφους [άρθρα 1015 ΚΠολΔ] 569
[157] Εκούσιος πλειστηριασμός [άρθρο 1021 ΚΠολΔ] 571
[158] Αναγκαστική διαχείριση [άρθρα 1034-1046 ΚΠολΔ] 573
[159] Προσωπική κράτηση [άρθρα 1047-1054 ΚΠολΔ 577

Αλφαβητικό Ευρετήριο 583

[66] Τακτική διαδικασία ενώπιον όλων των πρωτοβάθμιων δικαστηρίων

[άρθρα 237, 238 ΚΠολΔ]

Ρύθμιση της τακτικής διαδικασίας με ενιαίο τρόπο ως προς όλα τα πρωτοβάθμια δικαστήρια

(άρθρα 237, 238 ΚΠολΔ όπως αντικαταστάθηκαν από το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο παρ. 2 του Ν 4335/2015)

↓

- Κατ' αρχήν έγγραφη διαδικασία που βασίζεται στις έγγραφες προτάσεις των διαδίκων
- Τυπική συζήτηση στο ακροατήριο, χωρίς να είναι αναγκαία η παρουσία και η συμμετοχή των διαδίκων ή των πληρεξουσίων δικηγόρων τους
- Εξέταση μαρτύρων μόνον εφόσον το δικαστήριο κρίνει ότι η υπόθεση δεν έχει διασαφηνιστεί επαρκώς ώστε να μπορεί να εκδοθεί απόφαση επί της ουσίας

Προτάσεις

Κατάθεση

- Η κατάθεση προτάσεων είναι **υποχρεωτική** [Βλ. *Χ. Απαλαγάκη,* Συστηματική παρουσίαση των βασικών τροποποιήσεων του ΚΠολΔ από το Ν 4335/2015, σελ. 19]
- Γίνεται **στον αρμόδιο υπάλληλο** της γραμματείας
- **Δυνατότητα ηλεκτρονικής κατάθεσης** (άρθρο 237 παρ. 9 ΚΠολΔ όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο του Ν 4335/2015)

Προθεσμία

- **100 ημέρες** από την κατάθεση της αγωγής
- **Παράταση** κατά 30 ημέρες για όλους τους διαδίκους, αν ο εναγόμενος ή κάποιος ομόδικός του διαμένει στην αλλοδαπή ή είναι άγνωστης διαμονής (άρθρο 237 παρ. 1 εδαφ. δ' ΚΠολΔ)
- **Εκπρόθεσμες προτάσεις δεν λαμβάνονται υπόψη** (άρθρο 237 παρ. 2 εδαφ. γ' ΚΠολΔ)

  → επέλευση των συνεπειών της ερημοδικίας (άρθρα 271, 272 ΚΠολΔ) [*Χ. Απαλαγάκη,* Συστηματική παρουσίαση των βασικών τροποποιήσεων του ΚΠολΔ από το Ν 4335/2015, σελ. 21, 22]

Παραλαβή προτάσεων και λοιπών εγγράφων

- **Κάθε διάδικος μπορεί να λάβει ατελώς** με δική του δαπάνη αντίγραφα των προτάσεων των αντιδίκων του και των εγγράφων που έχουν προσκομίσει

  → το εν λόγω δικαίωμα μπορεί να ασκηθεί **και από τον δικηγόρο** που υπογράφει την αγωγή, την παρέμβαση ή τις προτάσεις, ή από τρίτο πρόσωπο εξουσιοδοτημένο από τον δικηγόρο αυτόν

Προσκομιδή αποδεικτικών μέσων και διαδικαστικών εγγράφων

- Μαζί με τις προτάσεις οι διάδικοι πρέπει να προσκομίσουν **όλα τα αποδεικτικά μέσα και διαδικαστικά έγγραφα** που επικαλούνται με αυτές (άρθρο 237 παρ. 1 εδαφ. α' ΚΠολΔ)
- **Νέοι ισχυρισμοί μπορούν να προταθούν και νέα αποδεικτικά μέσα** να προσκομισθούν **μόνο για την αντίκρουση** ισχυρισμών που περιέχονται στις προτάσεις με την προσθήκη του άρθρου 237 παρ. 2 εδαφ. β' ΚΠολΔ
- **Δυνατότητα ηλεκτρονικής κατάθεσης** (άρθρο 237 παρ. 9 ΚΠολΔ όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο του Ν 4335/2015)

Κατάθεση αποδεικτικού επίδοσης και πληρεξουσίων

- Μέσα σε 100 ημέρες από την κατάθεση της αγωγής (άρθρο 237 παρ. 1 εδαφ. β' ΚΠολΔ όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο του Ν 4335/2015)

Κατάθεση δικαστικού ενσήμου

- κατατίθεται το αργότερο μέχρι τη συζήτηση της υπόθεσης (άρθρο 237 παρ. 1 εδαφ. γ΄ ΚΠολΔ)

Προσθήκη - αντίκρουση

Κατάθεση

↓

- **Στον αρμόδιο υπάλληλο της γραμματείας**
- **Βεβαίωση** αυτού με επισημείωση της χρονολογίας της κατάθεσης των (προτάσεων και των) αντικρούσεων (άρθρο 237 παρ. 3 ΚΠολΔ)

  → Αν ο γραμματέας παραλείψει να χρονολογήσει την πράξη καταθέσεως της προσθήκης, αυτό δεν συνεπάγεται απαράδεκτο και το δικαστήριο πρέπει να λάβει υπόψη τους ισχυρισμούς που περιέχονται στην προσθήκη
- **Νέοι ισχυρισμοί με την προσθήκη μπορεί να προταθούν και νέα αποδεικτικά μέσα** να προσκομισθούν **μόνο για την αντίκρουση** ισχυρισμών που περιέχονται στις προτάσεις της παρ. 1 του άρθρου 237 ΚΠολΔ (άρθρο 237 παρ. 2 ΚΠολΔ, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο του Ν 4335/2015)
- **Δυνατότητα ηλεκτρονικής κατάθεσης** (άρθρο 237 παρ. 9 ΚΠολΔ όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο του Ν 4335/2015)

Προθεσμία

↓

- **μέσα στις επόμενες δεκαπέντε ημέρες** από τη λήξη της προθεσμίας της παρ. 1 του άρθρου 237 ΚΠολΔ [Βλ. *Χ. Απαλαγάκη,* Συστηματική παρουσίαση των βασικών τροποποιήσεων του ΚΠολΔ από το Ν 4335/2015, σελ. 20]
- Η προσθήκη στις προτάσεις που κατατέθηκε εκπρόθεσμα **δεν λαμβάνεται υπόψη** (άρθρο 237 παρ. 2 εδαφ. γ΄ ΚΠολΔ)

Παραλαβή προτάσεων και λοιπών εγγράφων

↓

- **Κάθε διάδικος δικαιούται να λάβει ατελώς** με δική του δαπάνη αντίγραφα των προτάσεων και των αντικρούσεων των αντιδίκων του και των εγγράφων που έχουν προσκομίσει

  → Το δικαίωμα αυτό μπορεί να ασκηθεί **και από τον δικηγόρο** που υπογράφει την αγωγή, την παρέμβαση ή τις προτάσεις, ή από τρίτο πρόσωπο εξουσιοδοτημένο από τον δικηγόρο αυτόν (άρθρο 237 παρ. 3 ΚΠολΔ όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο του Ν 4335/2015).

Ορισμός δικαστή, σύνθεσης και εισηγητή

↓

- Μετά την παρέλευση της προθεσμίας της παρ. 2 του άρθρου 237 ΚΠολΔ **κλείνει ο φάκελος της δικογραφίας**
- **Ο δικαστής**, και αν πρόκειται για υπόθεση αρμοδιότητας του πολυμελούς πρωτοδικείου, **η σύνθεση του δικαστηρίου**, για την εκδίκαση της υπόθεσης, **ορίζεται** με πράξη του προέδρου του τριμελούς συμβουλίου ή του αρμόδιου δικαστή μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από το κλείσιμο του φακέλου της δικογραφίας
- Αν πρόκειται για υπόθεση αρμοδιότητας πολυμελούς πρωτοδικείου, ο πρόεδρος αυτού ορίζει τον εισηγητή (άρθρο 237 παρ. 4 εδαφ. α, β΄ ΚΠολΔ όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο του Ν 4335/2015)

Ορισμός ημέρας και ώρας συζήτησης στο ακροατήριο

↓

- **Συγχρόνως** ορίζεται ημέρα και ώρα συζήτησης στο ακροατήριο σε χρόνο όχι μεγαλύτερο των 30 ημερών από την παρέλευση της παραπάνω 15ήμερης προθεσμίας

  → Αν ο προβλεπόμενος από τον κανονισμό του δικαστηρίου αριθμός υποθέσεων που ανατίθεται σε κάθε δικαστή καλυφθεί, κατ' εξαίρεση ο ορισμός δικαστή και χρόνου συζήτησης της υπόθεσης γίνεται στον απολύτως αναγκαίο χρόνο, δηλαδή «κατά απόλυτη προτεραιότητα στην πρώτη δυνατή δικάσιμο» (άρθρο 237 παρ. 4 εδαφ. γ', δ' ΚΠολΔ όπως αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο του Ν 4335/2015)

Εγγραφή της υπόθεσης στο πινάκιο

↓

- γίνεται με πρωτοβουλία του **γραμματέα**
- **ισχύει ως κλήτευση όλων των διαδίκων** (άρθρο 237 παρ. 4 εδαφ. ε' ΚΠολΔ όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο το άρθρο δεύτερο του Ν 4335/2015)
- το πινάκιο μπορεί να τηρείται **και ηλεκτρονικά**

Γνωστοποίηση δικασίμου

↓

- **Με πρωτοβουλία του γραμματέα** μπορεί να γνωστοποιείται η δικάσιμος που ορίστηκε **με αποστολή ηλεκτρονικού μηνύματος** στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου των διαδίκων (άρθρο 237 παρ. 4 εδαφ. στ' ΚΠολΔ όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο του Ν 4335/2015)

Συζήτηση χωρίς την εξέταση μαρτύρων και χωρίς την παρουσία διαδίκων ή πληρεξουσίων δικηγόρων «τυπική» συζήτηση

Μη επιτρεπτό αναβολής

(άρθρο 237 παρ. 4 εδαφ. τελευταίο ΚΠολΔ)

↓

για λόγους επιτάχυνσης της δίκης

↓

ωστόσο εφαρμογή των λόγων αναβολής των άρθρων

- 265 ΚΠολΔ (αναβολή της συζήτησης σε περίπτωση πρόωρης αγωγής κατά κληρονόμου)
- και 266 ΚΠολΔ (αναβολή της συζήτησης λόγω προσεπίκλησης)
- Έκδοση μη οριστικής απόφασης
- Εφαρμογή των άρθρων 247 επ. ΚΠολΔ

Έκδοση οριστικής απόφασης

(άρθρο 237 παρ. 5 ΚΠολΔ όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο του Ν 4335/2015)

↓

Μετά την «τυπική» συζήτηση της παρ. 4 του άρθρου 237 ΚΠολΔ εκδίδεται οριστική απόφαση με βάση τα στοιχεία του φακέλου της δικογραφίας

Κατ' αρχήν δεν εξετάζονται μάρτυρες

Η εξέταση των μαρτύρων μπορεί να γίνει

↓

μόνο αν από τη μελέτη του φακέλου της δικογραφίας **κριθεί απολύτως αναγκαία** (άρθρο 237 παρ. 6 εδαφ. α' ΚΠολΔ, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο του Ν 4335/2015), δηλαδή αν το δικαστήριο δεν μπορεί να αποφασίσει επί της ουσίας της υπόθεσης και να σχηματίσει πλήρη δικανική πεποίθηση σχετικά

Αριθμός μαρτύρων

↓

- **ένας από κάθε πλευρά**

→ από εκείνους που έδωσαν ένορκη βεβαίωση, ή

→ σε περίπτωση ανυπαρξίας αυτών, από τους προτεινόμενους από κάθε πλευρά

Διάταξη για την επανάληψη της συζήτησης

↓

- Διατάσσεται η επανάληψη της συζήτησης στο ακροατήριο

→ με απλή διάταξη **του προέδρου** αν πρόκειται για πολυμελές πρωτοδικείο **ή του δικαστή** της υπόθεσης αν πρόκειται για μονομελές πρωτοδικείο ή για ειρηνοδικείο

→ η διάταξη καταχωρείται στο οικείο βιβλίο του δικαστηρίου το οποίο μπορεί να τηρείται και ηλεκτρονικά και η εν λόγω καταχώριση επέχει θέση κλήτευσης όλων των διαδίκων

→ η καταχώριση της διάταξης μπορεί να γνωστοποιείται με πρωτοβουλία του γραμματέα με αποστολή ηλεκτρονικού μηνύματος στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου των διαδίκων

→ Ο δικαστής αποφασίζει για όλα τα σχετικά με την απόδειξη διαδικαστικά ζητήματα

Χρόνος, τόπος, ημέρα και ώρα - πέρας της επανάληψης της συζήτησης

↓

- σε χρόνο **όχι συντομότερο των δεκαπέντε ημερών**, για την εξέταση των μαρτύρων ενώπιον του ήδη ορισμένου δικαστή

→ **στον τόπο και στην ημέρα και ώρα που ορίζεται με τη διάταξη μέσα στο ίδιο δικαστικό έτος**, εκτός αν αυτό είναι χρονικά αδύνατο.

- **Μη επάρκεια χρόνου εξέτασης**

→ **επιτρέπεται μόνο διακοπή για άλλη ημέρα και ώρα ενώπιον του ίδιου δικαστή**, με προφορική ανακοίνωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά και **επέχει θέση κλήτευσης όλων των διαδίκων και εκείνων που δεν παρίστανται** (άρθρο 237 παρ. 6 εδαφ. ε' ΚΠολΔ όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο του Ν 4335/2015

- Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας εξέτασης των μαρτύρων **θεωρείται συντελεσμένη και η επανάληψη της συζήτησης** (άρθρο 237 παρ. 6 εδαφ. στ' ΚΠολΔ όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο του Ν 4335/2015)
- Αν ο **χρόνος εξέτασης των μαρτύρων** οριστεί για οποιονδήποτε λόγο μέσα στο επόμενο δικαστικό έτος **και η εξέταση των μαρτύρων ενώπιον του ίδιου δικαστή δεν είναι δυνατή**, η υπόθεση **διαγράφεται από τη χρέωση του συγκεκριμένου δικαστή** και ακολουθεί νέα χρέωση για την εξέταση των μαρτύρων και την έκδοση της απόφασης

→ Στη θέση της διαγραφείσας υπόθεσης στον εισηγητή ή στο δικαστή του μονομελούς πρωτοδικείου ή του ειρηνοδικείου ανατίθεται άλλη υπόθεση (άρθρο 237 παρ. 6 εδαφ. ζ', η' ΚΠολΔ όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο του Ν 4335/2015)

Κατάθεση προσθήκης για την αξιολόγηση της εξέτασης των μαρτύρων

(άρθρο 237 παρ. 7 ΚΠολΔ)

↓

δυνατότητα των διαδίκων **με προσθήκη που ασκείται μέσα σε οκτώ εργάσιμες ημέρες** από την εξέταση των μαρτύρων να προβούν σε **αξιολόγηση των αποδείξεων αυτών**

- Μη επιτρεπτό νέων ισχυρισμών, νέων αποδεικτικών μέσων και κατάθεσης νέων προτάσεων ή προσθήκης [Βλ. *Χ. Απαλαγάκη,* Συστηματική παρουσίαση των βασικών τροποποιήσεων του ΚΠολΔ από το Ν 4335/2015, σελ. 25, 26]

Ανάληψη σχετικών εγγράφων
(άρθρο 237 παρ. 8 ΚΠολΔ)

↓

- Μετά την περάτωση της δίκης οι διάδικοι οφείλουν να αναλάβουν όλα τα σχετικά έγγραφά τους
- Ο γραμματέας βεβαιώνει στις προτάσεις κάθε διαδίκου ότι ανέλαβε τα έγγραφά του
- Δυνατότητα του προέδρου του δικαστηρίου να επιτρέψει στον διάδικο την ανάληψη ορισμένου εγγράφου και πριν από την περάτωση της δίκης αν υπάρχει σπουδαίος λόγος
- Αν το εν λόγω έγγραφο είναι αναγκαίο, η ανάληψη επιτρέπεται μόνο αφού κατατεθεί επικυρωμένο αντίγραφο
- Οι προτάσεις παραμένουν στο αρχείο του δικαστηρίου

Δυνατότητα τηλεοπτικής συνεδρίασης
(άρθρο 237 παρ. 10 και 11 ΚΠολΔ)

↓

- δυνατότητα του δικαστηρίου να αποφασίσει, ύστερα από αίτηση των διαδίκων ή αυτεπαγγέλτως, **να παρίστανται οι διάδικοι και οι πληρεξούσιοι δικηγόροι τους κατά τη διάρκεια της συζήτησης σε άλλο τόπο και να ενεργούν εκεί διαδικαστικές πράξεις**

  → η συζήτηση αυτή μεταδίδεται ταυτόχρονα με ήχο και εικόνα στην αίθουσα συνεδρίασης του δικαστηρίου και τον τόπο όπου παρίστανται οι διάδικοι και οι πληρεξούσιοι δικηγόροι τους
- δυνατότητα του δικαστηρίου να αποφασίσει, ύστερα από αίτηση των διαδίκων ή αυτεπαγγέλτως την **εξέταση μαρτύρων, πραγματογνωμόνων και διαδίκων χωρίς αυτοί να παρίστανται στην αίθουσα συνεδρίασής του**

  → η σχετική απόφαση του δικαστηρίου **δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα**

  → **η εξέταση μεταδίδεται ταυτόχρονα με ήχο και εικόνα στην αίθουσα συνεδρίασης** του δικαστηρίου και στον τόπο εξέτασης των μαρτύρων, πραγματογνωμόνων και διαδίκων

  → η εξέταση αυτή, η οποία θεωρείται ότι διεξάγεται ενώπιον του δικαστηρίου, **έχει την ίδια αποδεικτική ισχύ** με την εξέταση στο δικαστήριο

Προθεσμία κατάθεσης παρεμβάσεων, προσεπικλήσεων, ανακοινώσεων και ανταγωγών
(άρθρο 238 ΚΠολΔ όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο του Ν 4335/2015)

↓

- κατάθεση και επίδοση σε όλους τους διαδίκους **μέσα σε 60 ημέρες από την κατάθεση της αγωγής**
- οι παρεμβάσεις μετά από προσεπίκληση ή ανακοίνωση κατατίθενται και επιδίδονται σε όλους τους διαδίκους **μέσα σε 90 ημέρες από την κατάθεση της αγωγής**
- δυνατότητα **παράτασης** των προθεσμιών αυτών **κατά 30 ημέρες** για όλους τους διαδίκους αν ο αρχικός εναγόμενος ή κάποιος από τους ομοδίκους του διαμένει στο εξωτερικό ή είναι άγνωστης διαμονής
- η κατάθεση των προτάσεων και της προσθήκης σε αυτές γίνεται στην περίπτωση αυτή μέσα στις προθεσμίες των παρ. 1 και 2 του άρθρου 237 ΚΠολΔ
- μέσα στην προθεσμία κατάθεσης των προτάσεων προσκομίζονται και όλα τα επικαλούμενα με αυτές αποδεικτικά μέσα και διαδικαστικά έγγραφα [Βλ. *Χ. Απαλαγάκη,* Συστηματική παρουσίαση των βασικών τροποποιήσεων του ΚΠολΔ από τον Ν 4335/2015, σελ. 29 επ.]

[67] Ενέργειες των διαδίκων

[άρθρα 234 επ. ΚΠολΔ]

Ενέργειες των διαδίκων

↓

- **Δικαίωμα υποβολής ερωτήσεων**
  (άρθρο 234 παρ. 2 ΚΠολΔ)

  → **Οι διάδικοι**, οι νόμιμοι αντιπρόσωποι, οι πληρεξούσιοι και οι τεχνικοί σύμβουλοί τους **έχουν δικαίωμα**, αφού ζητήσουν και λάβουν άδεια από τον δικαστή που διευθύνει τη συζήτηση **να απευθύνουν ερωτήσεις στους αντιδίκους, τους νόμιμους αντιπροσώπους, τους μάρτυρες και τους πραγματογνώμονες και να απαιτούν την ανάγνωση εγγράφων**

- **Παροχή αναγκαίων διασαφήσεων**
  (άρθρο 236 ΚΠολΔ)

  → Οι διάδικοι υποβάλουν τις αναγκαίες προτάσεις και αιτήσεις, συμπληρώνουν τους ισχυρισμούς που υποβλήθηκαν ελλιπώς και αορίστως με προφορική δήλωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά και γενικά παρέχουν τις αναγκαίες διασαφήσεις για την εξακρίβωση της αλήθειας των προβαλλόμενων ισχυρισμών **καθοδηγούμενοι από τον διευθύνοντα τη συζήτηση δικαστή**

- **Κατάθεση προτάσεων, αποδεικτικών μέσων και προσθήκης στις προτάσεις**

Πρωτοβάθμια δικαστήρια (μονομελή, πολυμελή πρωτοδικεία, ειρηνοδικεία) - Τακτική διαδικασία
(άρθρο 237 ΚΠολΔ όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο του Ν 4335?2015)

↓

Κατάθεση προτάσεων

↓

- Είναι **υποχρεωτική**
- Οι προτάσεις κατατίθενται **μέσα σε εκατό ημέρες** από την κατάθεση της αγωγής

  → **παράταση προθεσμίας κατά τριάντα ημέρες** για όλους τους διαδίκους αν ο εναγόμενος ή κάποιος από τους ομοδίκους του διαμένει στην αλλοδαπή ή είναι άγνωστης διαμονής
- **Κατάθεση στον αρμόδιο υπάλληλο της γραμματείας**

Προσκομιδή αποδεικτικών μέσων και διαδικαστικών εγγράφων

↓

- Μαζί με τις προτάσεις

Κατάθεση αποδεικτικού επίδοσης αγωγής και πληρεξούσια έγγραφα προς τους δικηγόρους

↓

- Εντός της ίδιας προθεσμίας

Κατάθεση δικαστικού ενσήμου

↓

- Το αργότερο μέχρι τη συζήτηση

Δευτεροβάθμια δικαστήρια
(άρθρο 524 ΚΠολΔ όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1
άρθρο τρίτο του Ν 4335/2015)

↓

Κατάθεση προτάσεων

↓

- Οι προτάσεις κατατίθενται **έως την έναρξη της συζήτησης**

  → **επιτρεπτό κατάθεσης** με τις προτάσεις αιτήσεων για παρεπόμενες απαιτήσεις που γεννήθηκαν μετά τη συζήτηση κατά την οποία εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση ή αιτήσεις για αποκατάσταση των πραγμάτων στην κατάσταση που υπήρχε πριν από την εκτέλεση της απόφασης

Κατάθεση προσθήκης στις προτάσεις

↓

- Έως τη δωδεκάτη ώρα της τρίτης εργάσιμης ημέρας μετά τη συζήτηση

Υποχρέωση ανάληψης όλων των σχετικών εγγράφων

↓

- **μετά την περάτωση της δίκης**

  → αν υπάρχει σπουδαίος λόγος ο πρόεδρος του δικαστηρίου επιτρέπει στον διάδικο να αναλάβει ορισμένο έγγραφο και πριν από την περάτωση της δίκης

Δυνατότητα ηλεκτρονικής κατάθεσης και υποβολής

↓

- των προτάσεων
- της προσθήκης
- των σχετικών εγγράφων

Άρειος Πάγος
(άρθρο 570 ΚΠολΔ)

↓

Κατάθεση προτάσεων

↓

- Η κατάθεση προτάσεων είναι κατ' αρχήν προαιρετική
- Αν ο αναιρεσίβλητος προτείνει ενστάσεις ως προς το παραδεκτό και το εμπρόθεσμο της αίτησης της αναίρεσης και των πρόσθετων λόγων, οι προτάσεις κατατίθενται είκοσι τουλάχιστον ημέρες πριν από τη δικάσιμο

Νέοι ισχυρισμοί και νέα αποδεικτικά μέσα

↓

για την **ουσιαστική εκδίκαση της υπόθεσης** από τον ΑΠ μετά την αναίρεση

↓

υποβάλλονται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν για τα δικαστήρια τους ουσίας

Δικαίωμα λήψεως αντιγράφων των προτάσεων των αντιδίκων και των προσκομισθέντων από αυτούς εγγράφων

↓

- ασκείται **και από τον δικηγόρο** που υπογράφει την αγωγή, την παρέμβαση ή τις προτάσεις **ή από τρίτο** πρόσωπο εξουσιοδοτημένο από τον εν λόγω δικηγόρο

Αμοιβαίες αντικρούσεις

↓

- γίνονται **με προσθήκη στις προτάσεις**

  → κατατίθεται **μέσα στις επόμενες 15 ημέρες** από τη λήξη της παραπάνω προθεσμίας

  → με την παρέλευση αυτών **κλείνει ο φάκελος της δικογραφίας**

Νέοι ισχυρισμοί και νέα αποδεικτικά μέσα με τις προτάσεις

↓

- **μόνο** για την αντίκρουση ισχυρισμών που περιέχονται στις προτάσεις

ΕΚΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΘΗΚΕΣ ΔΕΝ ΛΑΜΒΑΝΟΝΑΙ ΥΠΟΨΗ

- επέλευση των συνεπειών της ερημοδικίας (άρθρα 271, 272 ΚΠολΔ) αν δεν κατατεθούν **προτάσεις** [*Χ. Απαλαγάκη*, Συστηματική παρουσίαση των βασικών τροποποιήσεων του ΚΠολΔ από το Ν 4335/2015, σελ. 21, 22]

Αξιολόγηση των μαρτυρικών αποδείξεων

↓

- **μέσα σε 8 εργάσιμες** ημέρες από την εξέταση των μαρτύρων
- **με προσθήκη**
- **δεν** λαμβάνονται υπόψη νέοι ισχυρισμοί και νέα αποδεικτικά μέσα
- **δεν** κατατίθενται νέες προτάσεις

Υποχρέωση ανάληψης όλων των σχετικών εγγράφων

↓

- **μετά την περάτωση της δίκης**

  → αν υπάρχει σπουδαίος λόγος ο πρόεδρος του δικαστηρίου επιτρέπει στον διάδικο να αναλάβει ορισμένο έγγραφο και πριν από την περάτωση της δίκης

Δυνατότητα ηλεκτρονικής κατάθεσης και υποβολής

↓

- των προτάσεων
- της προσθήκης
- των σχετικών εγγράφων

Δυνατότητα αιτήσεως για

↓

- **παράσταση των διαδίκων και των πληρεξουσίων δικηγόρων τους** κατά τη διάρκεια της συζήτησης σε

Δυνατότητα αιτήσεως για

↓

- **παράσταση των διαδίκων και των πληρεξουσίων δικηγόρων τους** κατά τη διάρκεια της συζήτησης σε άλλον τόπο και εκεί διενέργεια διαδικαστικών πράξεων

  → η συζήτηση μεταδίδεται ταυτόχρονα με ήχο και εικόνα στην αίθουσα συνεδρίασης του δικαστηρίου και στον τόπο αυτόν
- **εξέταση μαρτύρων, πραγματογνωμόνων και διαδίκων** χωρίς αυτοί να παρίστανται στην αίθουσα συνεδρίασης

  → η σχετική απόφαση δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα

  → η εξέταση μεταδίδεται ταυτόχρονα με ήχο και εικόνα στην αίθουσα συνεδρίασης του δικαστηρίου και στον τόπο εξέτασης των μαρτύρων, πραγματογνωμόνων και διαδίκων

Προσκομιδή νέων αποδεικτικών μέσων
(άρθρο 529 ΚΠολΔ)

↓

- **Επιτρεπτό** προσκομιδής νέων αποδεικτικών μέσων

  → **Επιτρεπτό εξέτασης νέων μαρτύρων** για ζητήματα για τα οποία εξετάσθηκαν μάρτυρες στην πρωτόδικη δίκη **αν αυτό επιβάλλεται** κατά την κρίση του δικαστηρίου

  → το δικαστήριο **αποκρούει τα νέα αποδεικτικά μέσα ως απαράδεκτα** αν κατά την κρίση του ο διάδικος δεν τα είχε προσκομίσει στην πρωτόδικη δίκη από **πρόθεση στρεψοδικίας ή βαριά αμέλεια**

Προβολή νέων πραγματικών ισχυρισμών
(άρθρο 527 ΚΠολΔ όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 άρθρο τρίτο του Ν 4335/2015)

↓

Κατ' αρχήν **ΑΠΑΡΑΔΕΚΤΗ** η προβολή πραγματικών ισχυρισμών που δεν προτάθηκαν στην πρωτόδικη δίκη

→ Το απαράδεκτο λαμβάνεται υπόψη και αυτεπαγγέλτως

εκτός αν

↓

- Προτείνονται από τον εφεσίβλητο, ενάγοντα, εναγόμενο ή παρεμβάντα **ως υπεράσπιση κατά της έφεσης και δεν μεταβάλλεται** με τους ισχυρισμούς αυτούς η βάση της αγωγής ή της παρέμβασης **ή προτείνονται από εκείνον που παρεμβαίνει** για πρώτη φορά στην κατ' έφεση δίκη με πρόσθετη παρέμβαση, θεωρείται όμως αναγκαίος ομόδικος του αρχικού διαδίκου
- **Γεννήθηκαν μετά τη συζήτηση στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο** και στην περίπτωση των άρθρων 237 και 238 ΚΠολΔ μετά την παρέλευση της προθεσμίας για την κατάθεση των προτάσεων
- **Λαμβάνονται υπόψη αυτεπαγγέλτως ή μπορεί να προταθούν σε κάθε στάση της δίκης**
- Το δικαστήριο κρίνει ότι δεν προβλήθηκαν εγκαίρως με τις **προτάσεις από δικαιολογημένη αιτία**

  → αυτό ισχύει και για την ένσταση κατάχρησης δικαιώματος
- Προέκυψαν **για πρώτη φορά μεταγενέστερα**
- **Αποδεικνύονται εγγράφως ή με δικαστική ομολογία του αντιδίκου**

άλλον τόπο και εκεί διενέργεια διαδικαστικών πράξεων

→ η συζήτηση μεταδίδεται ταυτόχρονα με ήχο και εικόνα στην αίθουσα συνεδρίασης του δικαστηρίου και στον τόπο αυτόν

- **εξέταση μαρτύρων, πραγματογνωμόνων και διαδίκων** χωρίς αυτοί να παρίστανται στην αίθουσα συνεδρίασης

→ η σχετική απόφαση δεν υπόκειται σε ένδικα μέσα

→ η εξέταση μεταδίδεται ταυτόχρονα με ήχο και εικόνα στην αίθουσα συνεδρίασης του δικαστηρίου και στον τόπο εξέτασης των μαρτύρων, πραγματογνωμόνων και διαδίκων

- **Κατάθεση παρεμβάσεων, προσεπικλήσεων, ανακοινώσεων και ανταγωγών ενώπιον των πρωτοβάθμιων δικαστηρίων στην τακτική διαδικασία και επίδοσης αυτών σε όλους τους διαδίκους** (άρθρο 238 ΚΠολΔ όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο του Ν 4335/2015)

→ Προθεσμία κατάθεσης και επίδοσης παρεμβάσεων, προσεπικλήσεων, ανακοινώσεων και ανταγωγών: **60 ημέρες από την κατάθεση της αγωγής**

→ Προθεσμία κατάθεσης και επίδοσης παρεμβάσεων μετά από προσεπίκληση ή ανακοίνωση: **90 ημέρες από την κατάθεση της αγωγής**

→ **Παράταση** των παραπάνω προθεσμιών **κατά 30 ημέρες** για όλους τους διαδίκους αν ο αρχικός εναγόμενος ή κάποιος από τους ομοδίκους του διαμένει στο εξωτερικό ή είναι άγνωστης διαμονής. Στην περίπτωση αυτή ισχύουν οι προθεσμίες των παρ. 1 και 2 του άρθρου 237 ΚΠολΔ

→ **Προσκομιδή των επικαλούμενων αποδεικτικών μέσων και διαδικαστικών εγγράφων** μέσα στην προθεσμία κατάθεσης των προτάσεων

- **Επαναφορά ισχυρισμών που υποβλήθηκαν σε προηγούμενη συζήτηση** (άρθρο 240 ΚΠολΔ)

→ **Οι διάδικοι μπορούν να επαναφέρουν ισχυρισμούς** που υποβλήθηκαν σε προηγούμενη συζήτηση **με σύντομη περίληψη και αναφορά στις σελίδες των προτάσεων** της προηγούμενης συζήτησης που τους περιέχουν, **οι οποίες προσκομίζονται απαραιτήτως σε επικυρωμένο αντίγραφο**

- **Αίτηση για αναβολή της συζήτησης για σπουδαίο λόγο** (άρθρο 241 ΚΠολΔ)

→ Η συζήτηση, εφόσον κατά την κρίση του δικαστηρίου συντρέχει σπουδαίος λόγος, **μπορεί να αναβληθεί μόνο μία φορά ανά βαθμό δικαιοδοσίας**

→ **Σπουδαίο λόγο μπορεί να αποτελέσει η αποχή των δικηγόρων ή των γραμματέων της έδρας, κ.λπ.** [Χ. Τριανταφυλλίδης, σε Χ. Απαλαγάκη, Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας – Ερμηνεία κατ' άρθρο, σελ. 482]

- **Δικαίωμα προφορικής ανάπτυξης των ισχυρισμών** (άρθρο 242 παρ. 1 εδαφ. β' ΚΠολΔ)

→ Έκφραση της αρχής της προφορικότητας της δίκης

- **Δυνατότητα πλασματικής παράστασης** (άρθρο 242 παρ. 2 ΚΠολΔ)

→ Όταν η προφορική συζήτηση δεν είναι υποχρεωτική, **οι διάδικοι μπορούν να συμφωνήσουν με κοινή δήλωση** που υπογράφεται από τους πληρεξούσιους δικηγόρους ότι **δεν θα παραστούν κατά την εκφώνηση. Η δήλωση αυτή μπορεί να γίνει και από έναν ή ορισμένους μόνο πληρεξούσιους**

→ **Η δήλωση παραδίδεται** από έναν τουλάχιστον πληρεξούσιο δικηγόρο και στην περίπτωση της μονομερούς δήλωσης από τον πληρεξούσιο δικηγόρο **στον αρμόδιο γραμματέα το αργότερο την παραμονή της δικασίμου και σημειώνεται αμέσως στο πινάκιο**

- **Αίτηση για αυτοπρόσωπη εμφάνιση διαδίκου για την παροχή διασαφήσεων σχετικών με την υπόθεση** (άρθρο 245 ΚΠολΔ)

→ Το δικαστήριο μπορεί να δεχθεί την ως άνω αίτηση και να διατάξει την αυτοπρόσωπη εμφάνιση διαδίκων ή των νομίμων αντιπροσώπων τους στο ακροατήριο

- **Αίτηση για συνεκδίκαση εκκρεμών διαφορών** (άρθρο 246 ΚΠολΔ)

→ Το δικαστήριο σε κάθε στάση της δίκης μπορεί να δεχθεί την ως άνω αίτηση και να διατάξει την ένωση και συνεκδίκαση περισσότερων εκκρεμών ενώπιόν του δικών ανάμεσα στους ίδιους ή διαφορετικούς διαδίκους, αν υπάγονται στην ίδια διαδικασία και κατά την κρίση του διευκολύνεται ή επιταχύνεται η διεξαγωγή της δίκης ή επέρχεται μείωση των εξόδων

- **Αίτηση για χωριστή συζήτηση περισσότερων αιτήσεων που υποβλήθηκαν με το ίδιο δικόγραφο** (άρθρο 247 παρ. 1 ΚΠολΔ)

→ (Βλ. Διάγραμμα [65])

- **Αίτηση για διαδοχική ή περιορισμένη συζήτηση περισσότερων αυτοτελών μέσων επίθεσης ή άμυνας** (άρθρο 248 ΚΠολΔ)

→ (Βλ. Διάγραμμα [65])

- **Αίτηση για την αναστολή της δίκης μέχρι να περατωθεί άλλη πολιτική ή διοικητική δίκη ή διαδικασία ενώπιον διοικητικής αρχής** (άρθρο 249 ΚΠολΔ)

→ (Βλ. Διάγραμμα [65])

- **Αίτηση για την αναστολή της δίκης μέχρι να περατωθεί άλλη ποινική δίκη** (άρθρο 250 ΚΠολΔ)

→ (Βλ. Διάγραμμα [65])

- **Διάδικοι που αγνοούν την ελληνική γλώσσα** (άρθρο 252 ΚΠολΔ)

→ Πρόσληψη και διορισμός διερμηνέα από το δικαστήριο ((Βλ. Διάγραμμα [65])

- **Διάδικοι κωφοί, άλαλοι, κωφάλαλοι** (άρθρο 253 ΚΠολΔ)

→ (Βλ. Διάγραμμα [65])

- **Διατύπωση αντίρρησης για την ακρίβεια των πρακτικών** (άρθρο 259 παρ. 2 ΚΠολΔ)

→ Αν κατά την ανάγνωση των πρακτικών οι διάδικοι κ.λπ. **διαπιστώσουν ανακρίβειες στη διατύπωση των αναγνωρίσεων, συμβιβασμών, παραιτήσεων, ομολογιών ή άλλων δηλώσεων** μπορούν να διατυπώσουν αντιρρήσεις. Το μέρος αυτό των πρακτικών εκτιμάται ελεύθερα από τον δικαστή

- **Υποχρέωση απάντησης στους ισχυρισμούς του αντιδίκου** (άρθρο 261 ΚΠολΔ)

  → **Οι διάδικοι οφείλουν ν' απαντούν με σαφήνεια** γενικά ή ειδικά για την αλήθεια ή όχι των πραγματικών ισχυρισμών του αντιδίκου τους

  → **Δεν προβλέπεται υποχρέωση αιτιολογημένης άρνησης των διαδίκων**. Υποστηρίζεται ότι το καθήκον αλήθειας ενδέχεται να επιβάλλει κατά περίπτωση στον διάδικο την υποχρέωση αιτιολόγησης της άρνησής του [Κ. Κεραμεύς, Αστικό Δικονομικό Δίκαιο, σελ. 233, 234]

  → **Αν δεν αμφισβητήθηκε η αλήθεια κάποιου πραγματικού ισχυρισμού**, απόκειται στον δικαστή να κρίνει σε συνδυασμό με την τυχόν γενική άρνηση και το σύνολο των ισχυρισμών των διαδίκων, αν συνάγεται ομολογία ή άρνηση

- **Υποβολή ενστάσεων** (άρθρα 262, 263 ΚΠολΔ)

  → (Βλ. ανάπτυξη στο Διάγραμμα [68])

- **Αίτηση από εναγόμενο κληρονόμο για αναβολή της συζήτησης** (άρθρο 265 ΚΠολΔ)

  → **Ο κληρονόμος που ενάγεται για απαίτηση της κληρονομίας**, ενώ ακόμη δεν έχει παρέλθει η προθεσμία αποποίησής της, δηλαδή μέσα σε τέσσερεις μήνες από τότε που έλαβε γνώση της επαγωγής και του λόγου της ή μέσα σε ένα έτος αν ο κληρονομούμενος είχε την τελευταία κατοικία του στο εξωτερικό, ή ο κληρονόμος έμαθε για την επαγωγή ενώ διέμενε στο εξωτερικό, **μπορεί να προβάλει κατά τη συζήτηση της αγωγής την ένσταση ύπαρξης προθεσμίας προς αποποίηση** [Βλ. Χ. Τριανταφυλλίδη, σε Χ. Απαλαγάκη, Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας – Ερμηνεία κατ' άρθρο, σελ. 510]

  → Αν η ένσταση γίνει δεκτή, **η δίκη αναβάλλεται μέχρι να παρέλθει η προθεσμία για την αποποίηση της κληρονομίας**

- **Αίτηση για αναβολή λόγω προσεπικλήσεως** (άρθρο 266 ΚΠολΔ)

  → Αν ο εναγόμενος προσεπικάλεσε τους ομοδίκους ή τους υπόχρεους για αποζημίωση ή τον νομέα και αυτοί δεν εμφανίσθηκαν κατά τη συζήτηση, **μπορεί να ζητήσει την αναβολή της συζήτησης μέχρι να παρέλθει η προθεσμία για εμφάνιση που παρέχεται στον προσεπικληθέντα**

  → Η αναβολή αυτή μπορεί να χορηγηθεί **ανεξάρτητα από το αν έχει ήδη αναβληθεί η συζήτηση για σπουδαίο λόγο κατά τη διάταξη του άρθρου 241 ΚΠολΔ** [Βλ. *Χ. Τριανταφυλλίδη,* σε Χ. Απαλαγάκη, Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας - Ερμηνεία κατ' άρθρο, υπό το άρθρο 266 ΚΠολΔ και Διάγραμμα [65]]

- **Άσκηση ανταγωγής** (άρθρο 268 ΚΠολΔ)

  → Μετά την εκκρεμοδικία **ο εναγόμενος μπορεί να ασκήσει ανταγωγή** [Βλ. Ανάπτυξη στο Διάγραμμα [69])

- **Ερημοδικία εναγομένου, ενάγοντα, παρεμβαίνοντα κ.λπ.** (άρθρα 271 επ. ΚΠολΔ)

→ (Βλ. Ανάπτυξη στο Διάγραμμα [70])

[70] Ερημοδικία

[άρθρα 271-280 ΚΠολΔ]

Γενικές παρατηρήσεις

• Ερημοδικασθείς διάδικος

Ο διάδικος που είτε **δεν εμφανίσθηκε** κατά τη συζήτηση, είτε εμφανίσθηκε, αλλά **δεν συμμετείχε με τον επιβαλλόμενο από τον νόμο τρόπο** (πλασματική ερημοδικία) [*Ν. Νίκας,* Πολιτική Δικονομία τ. ΙΙ, σελ. 338]

• Περιπτώσεις πλασματικής ερημοδικίας

→ **Παράλειψη νομότυπης και εμπρόθεσμης κατάθεσης προτάσεων**, όπου η κατάθεσή τους είναι υποχρεωτική (άρθρο 237 παρ. 1 ΚΠολΔ, βλ. Διαγράμματα [66], [67])

→ **Παράσταση χωρίς πληρεξούσιο δικηγόρο,** όπου η παράσταση με δικηγόρο είναι υποχρεωτική (άρθρο 94 παρ. 1 ΚΠολΔ, βλ. Διάγραμμα [27])

→ **Παράλειψη καταβολής του δικαστικού ενσήμου,** όπου αυτό απαιτείται (άρθρο 7 παρ. 1, 3 ΝΔ 1544/1942 όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 70 του Ν 3994/2011 και το άρθρο 21 του Ν 4055/2012, βλ. Διαγράμματα [18], [19])

→ **Παράλειψη προκαταβολής των εξόδων και τελών του ενάγοντα σε δίκη διατροφής** (άρθρο 173 παρ. 4 ΚΠολΔ, βλ. Διάγραμμα [50])

Συνέπειες

Τακτική διαδικασία - γενικά

Ερημοδικία εναγομένου

(άρθρο 271 ΚΠολΔ, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο παρ. 2 του Ν 4335/2015)

- Το δικαστήριο εξετάζει αυτεπαγγέλτως **αν η αγωγή και η κλήση για συζήτηση επιδόθηκαν σ' αυτόν νόμιμα κι εμπρόθεσμα**
- Αν διαπιστωθεί ότι η αγωγή και η κλήση για συζήτηση **δεν** επιδόθηκαν σ' αυτόν εμπρόθεσμα, **το δικαστήριο κηρύσσει απαράδεκτη τη συζήτηση**
- Αν διαπιστωθεί ότι η αγωγή και η κλήση για συζήτηση **επιδόθηκαν σ' αυτόν** νόμιμα κι εμπρόθεσμα **η υπόθεση συζητείται ερήμην του εναγομένου**
- Οι περιεχόμενοι στην αγωγή πραγματικοί ισχυρισμοί του ενάγοντος **θεωρούνται ομολογημένοι, εκτός** αν πρόκειται για γεγονότα για τα οποία δεν επιτρέπεται ομολογία
- **Η αγωγή γίνεται δεκτή,** εφόσον κρίνεται νομικά βάσιμη και δεν υπάρχει ένσταση που εξετάζεται αυτεπαγγέλτως

Ερημοδικία ενάγοντος

(άρθρο 272 ΚΠολΔ, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο παρ. 2 του Ν 4335/2015)

- Αν η συζήτηση γίνεται με επιμέλεια του ενάγοντος
  → το δικαστήριο **συζητεί την υπόθεση χωρίς αυτόν και απορρίπτει την αγωγή**

Ειδικές διαδικασίες κ.λπ. - πρώτος βαθμός

Γενικά

(άρθρο 591 παρ. 1 ΚΠολΔ όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 άρθρο τέταρτο του Ν 4335/2015)

Ισχύουν οι διατάξεις της τακτικής διαδικασίας **εκτός** αν αντιβαίνουν προς τις ειδικές διατάξεις των διαδικασιών αυτών

Οικογενειακές διαφορές

(άρθρα 592, 595 ΚΠολΔ όπως αντικαταστάθηκαν από το άρθρο 1 άρθρο τέταρτο του Ν 4335/2015)

• Ερημοδικία κάποιου από τους διαδίκους:

→ η διαδικασία προχωρεί σαν να ήταν παρόντες όλοι οι διάδικοι

Εργατικές διαφορές

(άρθρο 621 ΚΠολΔ, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 άρθρο τέταρτο του Ν 4335/2015)

- Αν κατά τη συζήτηση δεν εμφανιστεί κάποιος διάδικος ή εμφανιστεί και δεν λάβει νόμιμα μέρος στη συζήτηση **η διαδικασία προχωρεί σαν να ήταν παρόντες όλοι οι διάδικοι**

Ένδικα μέσα

Ανακοπή ερημοδικίας

(άρθρο 507 ΚΠολΔ)

• Ερημοδικία του ανακόπτοντος

→ Αν η συζήτηση γίνεται με την επιμέλεια του ίδιου, το δικαστήριο **απορρίπτει την ανακοπή ως ανυποστήρικτη**

→ Αν τη συζήτηση επισπεύδει ο αντίδικός του και ο ανακόπτων κλητεύθηκε νόμιμα και εμπρόθεσμα στη συζήτηση, το δικαστήριο **απορρίπτει την ανακοπή ως ανυποστήρικτη**

→ Αν τη συζήτηση επισπεύδει ο αντίδικος του ανακόπτοντος και ο ανακόπτων δεν κλητεύθηκε νόμιμα και εμπρόθεσμα σ' αυτήν, **η συζήτηση κηρύσσεται απαράδεκτη** (άρθρα 507 παρ. 2, 271 ΚΠολΔ) [Βλ. *Ε. Μπαλογιάννη,* σε *Χ. Απαλαγάκη,* Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας - Ερμηνεία κατ' άρθρο, υπό το άρθρο 507 ΚΠολΔ]

• Ερημοδικία του καθ' ού η ανακοπή

→ Αν μεν προηγήθηκε νόμιμη και εμπρόθεσμη κλήτευσή του, **η διαδικασία προχωρεί σαν να ήταν κι αυτός παρών**, ενώ αν δεν έχει γίνει νόμιμη και εμπρόθεσμη κλήτευσή του, **η συζήτηση κηρύσσεται απαράδεκτη** [*Ν. Νίκας,* Πολιτική Δικονομία τ. ΙΙΙ, σελ. 106]

• Αν η συζήτηση γίνεται με την επιμέλεια του εναγομένου ή εκείνου **που άσκησε κύρια ή πρόσθετη παρέμβαση**

→ **Το δικαστήριο ερευνά αυτεπαγγέλτως το νομότυπο και εμπρόθεσμο της επίδοσης** σ' αυτόν της αγωγής και της κλήσης για συζήτηση (άρθρο 271 ΚΠολΔ όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο παρ. 2 του Ν 4335/2015) και σε περίπτωση ερημοδικίας του ενάγοντος απορρίπτει την αγωγή

Ερημοδικία αντενάγοντος
(άρθρο 272 παρ. 3 ΚΠολΔ, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο παρ. 2 του Ν 4335/2015)

↓

• **Αν ο εναγόμενος άσκησε ανταγωγή,** εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 271 ΚΠολΔ

Ερημοδικία κυρίως παρεμβαίνοντος
(άρθρο 273 ΚΠολΔ, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο παρ. 2 του Ν 4335/2015)

↓

• **Εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 272 ΚΠολΔ** που ρυθμίζει την **ερημοδικία του** ενάγοντος

Ερημοδικία προσθέτως παρεμβαίνοντος
(άρθρο 274 ΚΠολΔ, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο παρ. 2 του Ν 4335/2015)

↓

• Αν εκείνος που άσκησε πρόσθετη παρέμβαση δεν λάβει μέρος σ' αυτήν κανονικά, **η διαδικασία προχωρεί σαν να μην είχε ασκηθεί η πρόσθετη παρέμβαση**

→ ο προσθέτως παρεμβαίνων **μπορεί να παρίσταται στις επόμενες στάσεις της δίκης και στις επόμενες διαδικαστικές πράξεις και πρέπει να καλείται νόμιμα γι' αυτό**

• **Αν εκείνος που άσκησε πρόσθετη παρέμβαση λάβει μέρος κανονικά στη δίκη:**

→ αν δεν λάβουν μέρος κανονικά στη δίκη και οι δύο αρχικοί διάδικοι ή ο αντίδικος εκείνου υπέρ του οποίου ασκήθηκε η παρέμβαση, **το δικαστήριο συζητεί την υπόθεση ερήμην του αντιδίκου εκείνου υπέρ του οποίου ασκήθηκε η παρέμβαση και εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 271 και 272 ΚΠολΔ**

→ αν δεν λάβει μέρος κανονικά στη δίκη μόνο εκείνος υπέρ του οποίου ασκήθηκε η παρέμβαση, **το δικαστήριο συζητεί την υπόθεση ερήμην του μεταξύ εκείνου που άσκησε την παρέμβαση και του αντιδίκου εκείνου υπέρ του οποίου ασκήθηκε η παρέμβαση**

• Αν συντρέχει περίπτωση πλασματικής ερημοδικίας λόγω μη καταβολής δικαστικού ενσήμου, **η αγωγή απορρίπτεται κατ' ουσίαν** (άρθρο 7 ΝΔ 1544/1942)

Μικροδιαφορές
(άρθρο 469 παρ. 1 εδ. β΄ ΚΠολΔ, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο παρ. 2 του Ν 4335/2015)

↓

• Αν **κανείς** από τους διαδίκους δεν εμφανιστεί όταν εκφωνηθεί η υπόθεση, **η συζήτηση ματαιώνεται**

• Αν απουσιάζει **κάποιος διάδικος, η συζήτηση γίνεται χωρίς αυτόν**

→ Δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 271 παρ. 3 και 272 παρ. 1 και 2

• Αν κάποιος διάδικος δικαστεί ερήμην κατά τη διαδικασία αυτή:

→ η απόφαση μπορεί να προσβληθεί με ανακοπή **μόνο** αν εκείνος που δικάσθηκε ερήμην δεν κλητεύθηκε καθόλου ή δεν κλητεύθηκε νόμιμα ή δεν κλητεύθηκε εμπρόθεσμα για τη συζήτηση ή αν συντρέχει λόγος ανώτερης βίας.

Εκούσια δικαιοδοσία
(άρθρο 754 ΚΠολΔ, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 άρθρο έκτο του Ν 4335/2015)

↓

• Αν κατά την εκφώνηση της υπόθεσης δεν εμφανιστούν **οι διάδικοι** ή εμφανιστούν και δεν λάβουν κανονικά μέρος στη συζήτηση

→ **η συζήτηση ματαιώνεται**

• Αν **ο αιτών** δεν εμφανιστεί ή εμφανιστεί αλλά δεν μετέχει κανονικά στη συζήτηση **και εμφανισθεί ο καθ' ον η αίτηση ή τρίτος** που έχει κλητευθεί ή έχει παρέμβει

→ η συζήτηση **προχωρεί** σαν να είχε εμφανιστεί ο αιτών και το δικαστήριο εξετάζει την υπόθεση κατ' ουσίαν

Έφεση
(άρθρο 524 παρ. 3, 4 ΚΠολΔ όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 άρθρο τρίτο του Ν 4335/2015)

↓

• **Ερημοδικία εκκαλούντος**

→ η έφεση απορρίπτεται

• **Ερημοδικία εφεσιβλήτου ως προς την αντέφεση**

→ η έφεση απορρίπτεται

• **Ερημοδικία εφεσιβλήτου**

→ η διαδικασία προχωρεί σαν να ήταν και αυτός παρών

• **Ερημοδικία εκκαλούντος ως προς την αντέφεση**

→ Η διαδικασία της αντέφεσης προχωρεί σαν να ήταν κι αυτός παρών

→ **Ο παριστάμενος διάδικος υποχρεούται μέσα σε πέντε ημέρες** από τη συζήτηση **να προσκομίσει** αντίγραφα του εισαγωγικού δικογράφου και των προτάσεων του αντιδίκου του, που κατατέθηκαν στην πρωτοβάθμια δίκη, καθώς και τα πρακτικά και τις εκθέσεις που λήφθηκαν κατ' αυτήν, **διαφορετικά κηρύσσεται απαράδεκτη η συζήτηση**

Εκούσια δικαιοδοσία
(άρθρο 764 ΚΠολΔ)

↓

• **Αν κατά την εκφώνηση της υπόθεσης δεν εμφανιστεί κανένας διάδικος**

→ η συζήτηση της έφεσης ματαιώνεται [ΕφΑθ 209/2006 ΕλλΔνη 48 (2007),546]

• **Αν κάποιος από τους διαδίκους εμφανιστεί**

→ το δικαστήριο εξετάζει την υπόθεση κατ' ουσίαν

• Αν εκείνος που άσκησε πρόσθετη παρέμβαση συμμετάσχει **στη δίκη ως κύριος διάδικος αλλά δεν λάβει μέρος σ' αυτήν κανονικά**

→ επέρχονται ως προς αυτόν οι συνέπειες της απουσίας **του διαδίκου στη θέση του οποίου ανέλαβε**

Προσεπίκληση αναγκαίων ομοδίκων

(άρθρα 76 παρ. 1, 275 ΚΠολΔ, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο παρ. 2 του Ν 4335/2015)

↓

• **Αν ερημοδικήσει κάποιος από τους αναγκαίους ομοδίκους,** είτε εκείνοι που προσεπικλήθηκαν, είτε εκείνοι που τους προσεπικάλεσαν, **θεωρείται ότι αντιπροσωπεύονται από εκείνους που παρίστανται**

• Αν **δεν έλαβαν μέρος κανονικά στη δίκη οι προσεπικληθέντες ή εκείνος που τους προσεπικάλεσε** αλλά έλαβαν μέρος κανονικά οι ομόδικοι που προσεπικλήθηκαν εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 76 ΚΠολΔ

• Αν δεν έλαβαν μέρος κανονικά στη δίκη αυτοί που έχουν προσεπικληθεί και εκείνος που προσεπικάλεσε, οι ομόδικοι που προσεπικλήθηκαν υπόκεινται στις ίδιες συνέπειες στις οποίες υπόκειται και εκείνος που προσεπικάλεσε

Προσεπίκληση αληθούς κυρίου ή νομέως

(άρθρα 87, 276 ΚΠολΔ, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο παρ. 2 του Ν 4335/2015)

↓

• Αν ο αληθής κύριος ή νομέας που προσεπικλήθηκε **δεν λάβει μέρος κανονικά στη δίκη ή λάβει αλλά δεν κάνει δήλωση για τη σχέση του με το επίδικο ή αμφισβητήσει τους ισχυρισμούς του προεσπικαλέσαντος εναγομένου, ο τελευταίος μπορεί να αποδεχτεί την αγωγή** (άρθρο 276 παρ. 1 ΚΠολΔ)

• **Αν εμφανιστεί και αναγνωρίσει ως αληθείς τους ισχυρισμούς του εναγομένου που τον προσεπικάλεσε,** μπορεί, εφόσον συναινεί κι εκείνος, να λάβει μέρος στη δίκη **ως κύριος διάδικος. Στην περίπτωση αυτή ο εναγόμενος τίθεται εκτός δίκης, αλλά η απόφαση που θα εκδοθεί ισχύει και εναντίον του** (άρθρο 276 παρ. 2 ΚΠολΔ)

Προσεπίκληση δικονομικού εγγυητή

(άρθρα 88, 277 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 άρθρο δεύτερο παρ. 2 του Ν 4335/2015, 278 ΚΠολΔ)

↓

• Αν δεν λάβουν μέρος κανονικά στη δίκη ούτε ο προσεπικαλέσας ούτε ο προσεπικληθείς, **δικάζονται και οι δύο ερήμην**

Διαιτησία

(άρθρο 887 ΚΠολΔ)

↓

• Εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά με τη συμφωνία διαιτησίας, **η υπόθεση δικάζεται και αν τα συμβαλλόμενα μέρη ή ένα από αυτά δεν προσέλθουν** ή δεν αναπτύξουν τους ισχυρισμούς τους ή δεν προσκομίσουν τις αποδείξεις τους [Βλ. *Χ. Τριανταφυλλίδη,* σε *Χ. Απαλαγάκη,* Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας - Ερμηνεία κατ' άρθρο, υπό το άρθρο 887 ΚΠολΔ]

Αναψηλάφηση

(άρθρο 548 ΚΠολΔ όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 άρθρο τρίτο του Ν 4335/2015)

↓

• Εφαρμόζονται οι γενικές διατάξεις των άρθρων 271 επ. ΚΠολΔ

Αναίρεση

(άρθρο 576 ΚΠολΔ, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 62 του Ν 4139/2013)

↓

• **Αν ερημοδικήσει ο επισπεύδων τη συζήτηση διάδικος**

→ ο Άρειος Πάγος συζητεί την υπόθεση σαν να ήταν παρόντες οι διάδικοι

• **Αν ερημοδικήσει ο αντίδικος εκείνου που επέσπευσε τη συζήτηση**

→ ο Άρειος Πάγος εξετάζει αυτεπαγγέλτως αν κλητεύθηκε νόμιμα και εμπρόθεσμα

→ Αν η κλήση για τη συζήτηση δεν επιδόθηκε καθόλου ή δεν επιδόθηκε νόμιμα ή εμπρόθεσμα, ο Άρειος Πάγος κηρύσσει απαράδεκτη τη συζήτηση και η υπόθεση επαναφέρεται για συζήτηση με νέα κλήτευση

→ Στην αντίθετη περίπτωση προχωρεί στη συζήτηση παρά την απουσία εκείνου που έχει κλητευθεί

• **Αν μετέχουν περισσότεροι στη συζήτηση για την αναίρεση και δεν κλητεύθηκε κάποιος από αυτούς**

→ η συζήτηση κηρύσσεται απαράδεκτη για όλους

→ σε περίπτωση **απλής ομοδικίας,** αν κάποιος **δεν εκπροσωπηθεί** από πληρεξούσιο δικηγόρο: η υπόθεση **χωρίζεται** και η συζήτηση της αίτησης αναίρεσης **χωρεί νομίμως,** ως προς όσους **εκπροσωπούνται από πληρεξούσιο** δικηγόρο **ή έχουν κλητευθεί νομίμως** και κηρύσσεται **απαράδεκτη ως προς τους λοιπούς**

• **Δεν επιτρέπεται η άσκηση ανακοπής ερημοδικίας** κατά των αποφάσεων που εκδίδονται στις παραπάνω περιπτώσεις [Βλ. *Δ. Γακουμή,* σε *Χ. Απαλαγάκη,* Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας - Ερμηνεία κατ' άρθρο, υπό το άρθρο 576 ΚΠολΔ]

- Αν οι κύριοι διάδικοι λάβουν μέρος κανονικά στη δίκη, αλλά απουσιάζουν οι προσεπικληθέντες, συζητείται η υπόθεση των κυρίων διαδίκων **κατ' αντιμωλία**, ενώ οι προσεπικληθέντες δικάζονται **ερήμην**
- **Αν λάβουν μέρος κανονικά στη δίκη οι προσεπικληθέντες** και απουσιάζει ο κύριος διάδικος που τους προσεπικάλεσε, **οι πρώτοι μπορούν είτε να λάβουν τη θέση του κύριου διαδίκου και να συζητήσουν την υπόθεση με τον αντίδικο, είτε απλώς να ασκήσουν παρέμβαση**

  → Στην περίπτωση αυτή η διαδικασία προχωρεί σαν να μην είχε ασκηθεί η πρόσθετη παρέμβαση και **το δικαστήριο δικάζει ερήμην τον απόντα προσεπικαλέσαντα διάδικο**
- Αν λάβουν μέρος κανονικά στη δίκη οι κύριοι διάδικοι και αυτοί που έχουν προσεπικληθεί, **οι τελευταίοι έχουν το δικαίωμα να αρνηθούν την προσεπίκληση ή να ασκήσουν απλώς παρέμβαση ή να πάρουν τη θέση εκείνου που τους προσεπικάλεσε και να συζητήσουν την υπόθεση με τον αντίδικο**
- **Αν στις παραπάνω περιπτώσεις οι προσεπικληθέντες λάβουν τη θέση του προσεπικαλέσαντος**

  → χάνουν το δικαίωμα να αμφισβητήσουν την υποχρέωση για αποζημίωση

  → και η υπόθεση συζητείται μεταξύ αυτών και των υπόλοιπων διαδίκων

  → ενώ εκείνος που προσεπικάλεσε τίθεται εκτός δίκης

  → **Η απόφαση ισχύει και εναντίον εκείνου του προσεπικαλούντος που τέθηκε εκτός δίκης**, ο οποίος μπορεί να εξακολουθήσει να μετέχει στη δίκη σαν να είχε ασκήσει πρόσθετη παρέμβαση

Ειδικές περιπτώσεις ερημοδικίας

(άρθρο 280 ΚΠολΔ)

↓

- **Ο διάδικος που δεν εμφανίσθηκε κατά την εκφώνηση της υπόθεσης αλλά προσήλθε κατά τη διάρκεια της συζήτησης και έλαβε μέρος κανονικά σ' αυτήν**, θεωρείται ότι δικάζεται κατ' αντιμωλία και είναι υποχρεωμένος να δεχτεί τη συζήτηση στο σημείο που βρίσκεται
- **Ο διάδικος που ζητεί μόνο αναβολή, η οποία δεν γίνεται δεκτή** από το δικαστήριο, θεωρείται ότι δεν εμφανίζεται
- **Ο διάδικος που εμφανίστηκε κατά την εκφώνηση της υπόθεσης και υπέβαλε αίτηση αναβολής της συζήτησης, η οποία απορρίφθηκε από το δικαστήριο, χωρίς να έχει απαντήσει στην ουσία**, θεωρείται ότι δεν μετέχει κανονικά στην παραπέρα συζήτηση. Ο διάδικος θεωρείται ότι δεν απαντά στην ουσία **όταν έχει καταθέσει τυπικές μόνο προτάσεις** [ΕφΑθ 12935/1987 ΑρχΝ 1988 405]
- **Ο διάδικος που αποχωρεί εκούσια μετά την έναρξη της κατ' ουσίαν συζήτησης** θεωρείται ότι δικάζεται κατ' αντιμωλία

ISBN: 978-960-562-587-0
15771